

Herbatge. Amuntegament de paisatges a la pallissa.

Julien Dupré (París, 1851 - 1910) fou un pintor coetani de Joaquim Vayreda (Girona, 1843 - Olot, 1894). Ambdós conrearen extensament el paisatge rural. M'interessa subratllar una oposició en l'enfocament d'aquests dos pintors de temàtica i estils semblants. La comparació permet sintetitzar allò diferent. Vayreda, malgrat l'aparença realista, projectava un aura angelical i melancòlica en la ruralia, mentre que Dupré tematitzava la força i el treball de la pagesia. Vayreda transpira un alè religiós que ve de dalt, del paradís perdut, Dupré transmet una vitalitat frugal que emana de baix, de la terra. Julien Dupré, com Leon Lhermitte, seguia el camí llaurat per Jean-Francois Millet i Jules Breton. Millet, Breton, Lhermitte i Dupré forjaren una nova representació del treball agrícola molt admirada per Van Gogh. Aquesta nova sensibilitat social –no només pictòrica i paisatgística–, fou una de les arrels *antiacadèmiques* i *antiromàntiques* de l'Impressionisme. Mai es subratlla prou l'ànima laica, positivista i reflexiva sobre el propis llenguatge pictòric que obriren els impressionistes, a les antípodes de les projeccions religioses de Vayreda. De la presa de consciència de l'autonomia artística de l'impressionisme sorgiren, en cascada, multitud d'estils sincopats que ràpidament exhaurien el seu programa per donar pas a un nou estil. Tal era la consciència adquirida sobre el llenguatge artístic, que no era estrany que uns mateixos artistes recorreguessin els diferents ismes ja que prioritzaven l'aventura del desplegament formal o lingüístic (puntillisme, fauisme, cubisme, etc.). Aquells pintors realistes hereus de Millet, foren també llavor d'un corrent artístic ben diferent, l'anomenat "realisme socialista". Estil revolucionari per la seva finalitat explícita, esdevingué castrador de la subversió metalingüística quan l'estalinisme l'encotillà com a única forma d'expressió, contra els no menys revolucionaris constructivistes entre molts altres.

Alguna llambregada d'aquest calidoscopi pictòric es reflectia caòticament en el vidres de la furgoneta mentre voltàvem entre masos i ermites de la Vall de Bianya, convidats com a artistes-turistes per a escollir un espai on intervenir en la Bianyal d'enguany. Els punts neuràlgics on aparcàvem eren cases i ermites. Aleshores vaig copsar una relació entre les construccions casa-pallissa-ermita, com una piràmide sistèmica malgrat l'aparent disseminació espacial i pessebrística. Una tríada d'arquetips arquitectònics que es repetia arreu, però avui amb usos residencials, turístics, o abandonats. Abans de la revolució industrial la masia era freqüentment menada per una família extensa de masovers i en alguns casos cohabitades jeràrquicament amb una família de propietaris. La pallissa era un magatzem on es guardaven els herbatges pel bestiar, les eines i, sovint, el sostre dels jornalers. L'ermita era la clau de volta ideològica, un molí espiritual, que sacralitzava l'ordre social i existencial del camp durant molts segles.

D'aquestes tres construccions recurrents per tota la vall, finalment vaig decidir escollir una pallissa tot fent present els pintors esmentats. De Julien Dupré recordava la sèrie de pintures protagonitzades per dones enèrgiques que mouen amb força munts gegants d'herbatge. La meva intervenció consisteix en apilonar en un racó d'una pallissa un grup de pintures que he realitzat per aquesta ocasió amb l'herbatge com a tema i paisatge. Els visitants veuran el conjunt de les pintures de diferent mides reclinades una sobre l'altra en un angle de la paret de la pallissa, parcialment visibles per l'amuntegament, com si fos el magatzem del meu estudi. Si es vol, momentàniament es podran treure de la pallissa per a veure-les senceres, i tot seguit tornar-les a desar al mateix lloc.

Marcel Dalmau Brunet

Els segadors (1893)-Julien Dupré

Herbatge (2019)-Marcel Dalmau